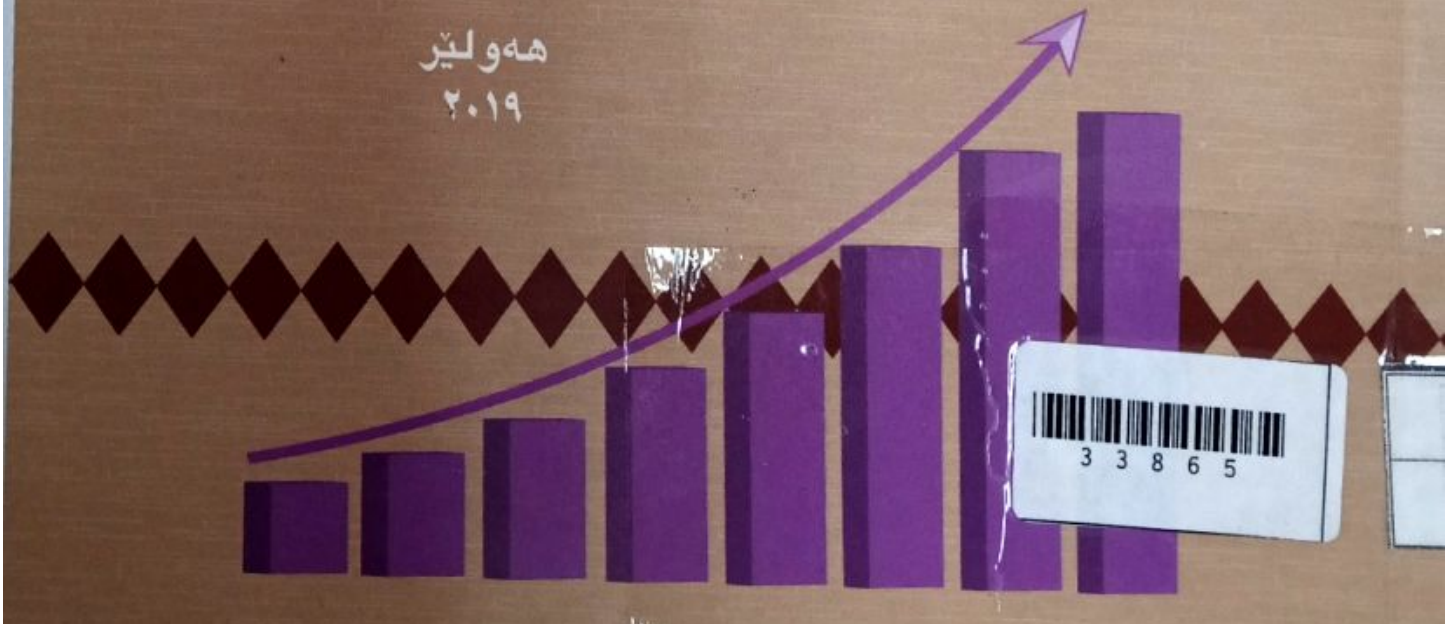
د. ئەحمەد قەرەنی

پێقەرێن

ڕێکخستنەقەیا جڤاکا هەرێما کوردستانێ

هەولێر
٢٠١٩

33865

Preview sample - page 1 of 6 - Soran University Academic Digital Library

بیروڕاگەلێك كە لەم كتێبەدا هاتوون، بەرپرسیارێتی سەرلەبەریان تەنیا دەگەڕێتەوە بۆ خاوەنی، ئەكادیمیای كوردی لێیان بەرپرس نییە.

* ناڤێ بەرهەمی: پیڤەرێن ڕێكخستنەڤەیا جڤاكا هەرێما كوردستانێ
(تویژینەڤەیەكا شیكاریی ڕەخنەییە)
* نڤیسەر: د. ئەحمەد قەرەنی.
* بەرگ و سەرپەرشتی هونەری: عوسمان پیردلود .
* نەخشەسازی: عیسام موحسین.
* بلاوكراوەی ئەكادیمیای كوردی، ژمارە (٤٠١).
* چاپخانەی زانكۆی سەلاحەددین – هەولێر.
* لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی كتێبخانە گشتییەكان ژمارەی سپاردنی(٨١١)ی ساڵی ٢٠١٩ی پێدراوە.

– هەموو مافێكی چاپكردن بۆ ئەكادیمیای كوردی پارێزراوە.
– ئەم كتێبە نابێت بەهیچ جۆر بێ ڕەزامەندیی ئەكادیمیای كوردی دووبارە چاپ بكرێتەوە و وێنەكانی لەبەر بگیرێتەوە.

Preview sample - page 2 of 6 - Soran University Academic Digital Library

ناڤەرۆك

پێشەکی ٩
بشکا یەکێ: بنگەهێن ڕێکخستنەڤەیا جڤاکێ..... ١٥
تەوەرێ یەکێ: ڕێکێن شیاندنا جڤاکێ و گەشەکرنا چاندا وێ ١٧
بنەمایێن تیۆرێ ١٨
ژێدەرێن دیرۆکی یێن تیۆرێ ١٩
ڕەگەزێن تیۆرا چاندێ و وەرارا ڕێچکەیێن ژینێ ٢٨
ڕێچکەیا وەکهەڤی ٢٩
ڕێچکەیا پلەبەندی ٣١
ڕێچکەیا تاکەکەسیێ ٣٢
ڕێچکەیا قەدەرێ ٣٣
ڕێچکەیا سەربخوەیی (گۆشەگیریی) ٣٤
ئاستێ گەشەکرن و لاوازبوونا ڕێچکەیێن تۆرا جڤاکی ٣٦
هەڤسەنگی د ناڤبەرا پێدڤیێن تاك و داهاتێن وی دا ٣٩
دویڤچوونەکا هەڤبەندیدار ٤١
تەوەرێ دوویێ: دیاردەیێن جڤاکێ و هزرکرن
د جیهانا گۆهەرتنێن نوی دا..... ٤٥
تویژینەڤەیێن زانستی ٤٨
پیشەسازیا چاندێ ٥٠
ئەقلکاریا بەرهەمهینانێ ٥٠
جیوپولیتیکیا چاندێ ٥١
یەکەتی/ هەمە جۆریا چاندێ ٥٢
بازارکاری ٥٣
ئاکار ٥٥
وەبەرهینانا دەروونی ٥٧

Preview sample - page 3 of 6 - Soran University Academic Digital Library

تەوەرێ سێیێ: سیمایێن بنگەهین د رێکخستنا جڤاکێ دا..... ٦٤
رێکنەکەفتن ل سەر هەڤسەنگیکرنا بهایان ٦٤
هەلویستێن سروشتخوازی ٦٤
هەلویستێن ئایدیالیستی ٦٥
هەلویستێن پراکماتیکی ٦٦
هەلویستێن ئێکسیزتالیزمی ٦٦
سەرخوەبوونا وەلاتان و رێکخستنا هەرەمەکییا جڤاکێن وان ٧١
پشکا دوویێ: زنجیربەندییا ئەلقەیێن رێکخستنەڤەیا جڤاکێ..... ٧٧
تەوەرێ یەکێ: دلینیا گەهی و ئەندێشەیا خولقێنەر ٧٩
رێبازا هەڤگرتی چیە؟ ٨٤
شەنگستێن ئەندێشەیا دەستەجەمعی ٨٥
ئەندێشەیا کوردی ٨٦
بەرهەمێن فۆلکلۆری ٨٧
بەرهەمێن ئەدەبێ نڤیسکی و هونەرێ تۆمارکری ٨٩
هونەرا کوردی ٩٩
ئەنجاما تەوەرێ یەکێ ١٠٥
تەوەرێ دوویێ: هزرێن رەسەن و بنەمایێن فەلسەفی ١١٢
ڤێکئێخستنا هزرێن رەسەنێن کوردی ١٢٠
قۆناغا یەکێ ١٢١
قۆناغا دوویێ ١٢٩
ئەنجاما تەوەرێ دوویێ ١٣٢
تەوەرێ سێیێ: کارامەیی و شەهرەزایی یا پیشەگەرایێ ١٣٣
د ناڤبەرا فەلسەفێ و رێڤەبرنێ دا ١٣٥
زانستا پیشەیان و فەلسەفەیا زانستان ١٣٨
پێکهاتەیێن تۆرا پیشەوەریێ ١٣٩

Preview sample - page 4 of 6 - Soran University Academic Digital Library

ئاستێ تاکەکەسی ١٣٩
تاکەکەس د گرووپێن بچویك دا ١٤١
کەسانێن بێکار ١٤٢
ڕێکخستن و هەڤئامەنگیا ئەرك و مافان ١٤٤
ئەنجوومەنا شارەزایان ١٤٤
ڕێڤەبرنا زانستی ١٤٨
دەزگەهێن دلنیایا جۆری ١٥٢
ئەنجاما تەوەرێ سێیێ..... ١٥٥
تەوەرێ چارێ: بەرنامەیێ سیاسی و جۆرێ حوکمرانیێ ١٥٨
جۆرێن حوکمڕانیێ ١٥٩
ڕێبازا یەکێ ١٦٠
ڕێبازا دوویێ ١٦٣
ڕێبازا سێیێ ١٦٣
پێنگاڤێن سەرەتایێن هەرێمێ ١٦٦
بنگەهێن قانوونێ ١٧٣
ئەنجاما تەوەرێ چارێ ١٨٣
ئەنجام ١٨٧
ژێدەر ١٩٤
پێڕستا ناڤدێران ٢٠٣
في هذا الكتاب ٢٠٦
In This Book.....212
ژیاننامە د چەند دێران دا ٢١٤

Preview sample - page 5 of 6 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی

د کارێن پسپۆرییا خوە یا هویر دا، کو ڕەخنەیا ئەدەبییە، من هەست ب ڤالاتییەکا کویر دکر. ئەو ژی ئەڤە بوو کو: بۆچی مە گۆتارەکا ڕەخنەییا کوردی نیە؟. د ناڤەڕۆکا ئەڤێ پرسیارێ دا شۆڕبوومەڤە. من زانی، کو ژ ئالیێ تیۆرا ئەدەبی ژی ڤە، کەموکوڕی هەنە. دەما ژ ئالیێ فەلسەفەیا مێژوویی و هونەرێن جواناسیێ ڤە، ئەو بابەت لێکدانەڤە. بۆ من دیاربوو، کو هێشتا بنگەهێن ڕۆنانا زمانێ مە ژی ب درستی سەرڕاست نەبووینە.

ئەڤێ پێنەگەهشتنێ هۆکارێن خوە هەنە. ژبۆ ڤەدیتنا وان گەڕیام. سەرەدانەك بدەست من ڤە هات. ئەو ژی ئەوبوو، کو هێشتا بنگەهێن ڕێکخستنا جڤاکا مە نەهاتینە داڕشتن. نەڕێکخستنا جڤاکێ ژی ئالۆزییەکە و بەردەوام ئالۆزیان بەرهەم دهینیت. ئەڤە ژی خالەکا بالکێشە و من ڤیا تێدا کاربکەم. هەر کارەکێ هۆسا ئاوێتە و تاڤەگر ژی، پلانڕێژییەکا هەڤسەنگ پێدڤێت، لەوما پلانا کارێ ئەڤێ پەرتووکێ د ناڤبەرا هەر دوو لایەنێن تیۆری و کرداری دا هاتە ڕێکخستن و ئەو ڕێکخستن ژی د چارچوبڤێ ڤەکۆلینەکا شرۆڤەکارییا ڕەخنەیی و شێوەرمەندیێ دا هاتە داڕشتن. کرۆکا ئەوێ داڕشتنێ ژی، ژ پێخەمەت پاراستنا ڕێزبەندی و ڕاگرتنا هەڤسەنگییا پیڤەرێن ڕێکخستنەڤەیا جڤاکا هەرێما کوردستانێ بوویە.

ئەوا پتر ئەز هاندایم کو ل دویڤ هۆکارێن نەڕێکخستنا جڤاکێ بگەڕێم، ئەو بوو، کو ل نك مە ـ هەتا نها ـ تەمومژییەك د کرۆکا پسپۆرییا هویر دا هەیە. تێگەها وێ ڕۆهن نییە و چەندین ئەگەران هەلدگریت. ژبۆ ڤەڕەڤەندنا ئەوێ مژداریێ ژی، ب فەر دزانم چار گریمانەیان ژبۆ ئەوان ئەگەران بەرانبەر بکەم:

- گریمانەیا یەکێ، کۆزانیاریییەکا بەرفرەه هەبیت و جەخت ل سەر زانستەکێ بهێتەکرن.

Preview sample - page 6 of 6 - Soran University Academic Digital Library